

Oponentský posudek na disertační práci *Colonial urban heritage and city images in East Asia: Case study of Kobe and Incheon*

Autorka práce: Mgr. Alexandra Zimt

Posudek zpracovala: Doc. PhDr. Blanka Knotková-Čapková, Ph.D.

V Praze, 20. 6. 2021

Předkládaná disertační práce je případovou studií dvou urbánních prostorů (japonského města Kóbe a jihokorejského města Inčchon) a jejich reflexe z několika perspektiv. Autorka charakterizuje metodu své práce jako brikoláž, tedy spojení různých pohledů s cílem vytvořit nový kontext. Její výzkum je kombinací polostrukturovaných rozhovorů a terénního výzkumu na pozadí politických a obecněji vzato veřejných diskursů (např. týkajících se turismu). Svá zjištění pak porovnává s některými teoretickými východisky a přístupy postkoloniálního myšlení.

V metodologické části oceňuji jednak poměrně důkladnou sebereflexi vlastní výzkumné pozice. Ocenění si zaslouží i jazyková vybavenost autorky – schopnost komunikovat nejen v angličtině, ale i v japonštině a korejštině. Vysvětluje také volbu pojmu „informátoři/informátorky“ (v angličtině informants) pro ty, s nimiž rozhovory vedla. Zcela rozumím tomu, proč zamítla často používaný pojem „respondent/ka“, možná mohly být ještě zváženy či alepoň zmíněny i další alternativy, které mohou být také cestou k dekonstruování hierarchie mezi výzkumníkem/icí a těmi, s nimiž je rozhovor veden – např. účastníci/e výzkumu nebo komunikační partneři/rky. O vzorku 38 informátorů/ek by myslím bylo dobré uvést více údajů, např. o věkové nebo genderové struktuře vzorku.

Práce má promyšlenou strukturu, jednotlivé kapitoly jdou uspořádány přehledně a logicky. Pozornost je zpočátku věnována místopisu prostředí a historickému vývoji s důrazem na koloniální dědictví, dále se zaměřuje na etnografický výzkum. Zmíněn je mimo jiné částečně multikulturní charakter obou měst; zde by se nabízel z kulturologického hlediska zajímavý prostor pro tematiku hybridních identit (s odkazem např. na Homiho Bhabhu), respektuji však, že toto cíl práce nebyl. Kapitoly 5, zejména pak 6 a 10 (o festivalech a o volnočasových aktivitách) představují tematické okruhy rozhovorů a prezentují jejich zjištění. V kapitolách 7 a 8 vystupují do popředí zajímavým způsobem dvě významové kategorie, a to koncept nebezpečí a koncept „starého“. Autorka zde místy konfrontuje zažité představy či představy

pohledu zvnějšku s odpověďmi svých informátorů/ek. Zásadnější konfrontaci však představuje kapitola 9, *The Colonial Discourse and City Images*. Zde autorka upozorňuje (s odkazy na odbornou literaturu) na riziko univerzalizace akademického pohledu, který má tendenci aplikovat postkoloniální teorie podle autorky dosti plošně. Zdůrazňuje, že většina reakcí jejích informátorů/ek, kteří neměli akademickou přípravu, s premisami postkoloniálních teorií příliš nekorespondovala. Hovoří o nich jako o „neangažovaných“ (non-engaged) lidech, jejichž odpovědi vycházely především z osobních pocitů a zkušeností, a varuje před přehlížením takových postojů ze strany výzkumníků/ic. Nepojímá nicméně tuto kritiku jednostranně, uvádí, že některé veřejné diskursy o kolonialismu její informátoři/rky zřejmě internalizovali. K tomu mám následující poznámku: Rozdíl mezi reakcí člověka z akademické sféry, který je zvyklý teoretizovat, s člověkem, který formuluje spíše intuitivně a pocitově, se dá myslím očekávat. Bylo by možná zajímavé zkoumat, jak a v čem konkrétně působí indoktrinace či přinejmenším interpelace veřejných diskursů, a v čem odezvu u mnohých lidí nenalézají – a proč tomu tak je. Ale to by, uznávám, zřejmě zaměření i metodu práce posunulo jiným směrem. Považuji nicméně za pozitivní důkaz kritického myšlení a kritického odstupu od možná (v akademii) převládajícího postkoloniálního diskursu, že její autorka nepřejímá automaticky a vidí i jeho případné slabiny. Opět z kulturologického pohledu by však tato diskuse, která z textu práce vystupuje jako jedno z významných zjištění, mohla být hlubší a více odkazovat na postkoloniální myslitele a myslitelky. Zároveň je však třeba konstatovat, že v průběhu textu jsou odkazy na odbornou literaturu (zejména antropologickou) více než dostačující a jejich propojování s empirickým materiálem je velmi zdařilé.

Text se velmi dobře čte, vyjadřovací i formulační schopnosti autorky jsou na vysoké úrovni, stejně jako velmi kultivovaná angličtina, která je jazykem práce. Autorka dle mého názoru prokázala, že je schopna vést původní výzkum na velmi vyspělé odborné úrovni.

Předkládaná disertační práce splňuje požadavky na tyto práce kladené, s potěšením ji doporučuji k obhajobě.